

OPETTAJANA JA OHJAANA VERKOSSA - verkkopedagogiikkaa käytännössä

TieVie 3.10.2001

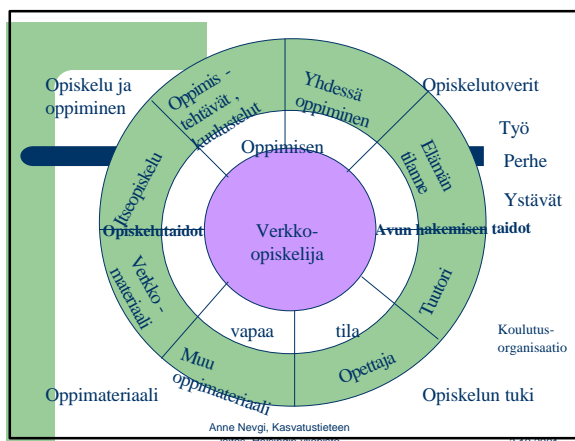
Anne Nevgi
Tutkijalehti
Kasvatustieteen laitos
Helsingin yliopisto

Oma virtuaalihistoria...

- 1997-98 kiinnostus herää – uudet mahdollisuudet verkko-opetuksessa (HEVI-projekti)
- 1998 - Oppimisen psykologiset perusteet -verkkokurssi
- 1998 mukaan verkkopohjaisten oppimisympäristöjen kehittämis- ja arviointiprojektiin
- 1999-2001 VEDET –projekti (OTO)
- 2000 – IQ-FORM –projekti vanhempana tutkija (OTO)
- 2000 – Helsingin yliopiston virtuaaliyliopistotyöryhmän jäsen
- 2001 Verkkopedagogiikan kurssi laitoksella ja matka jatkuu....

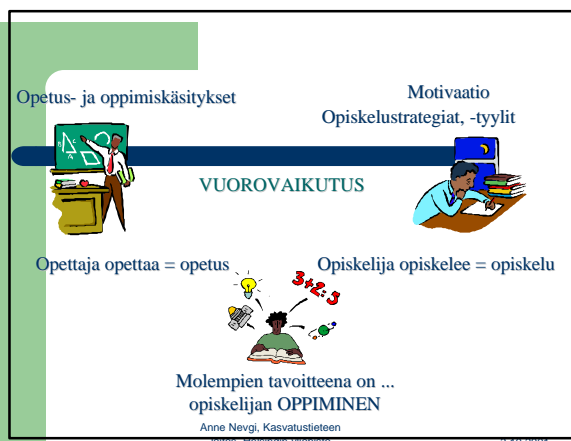
Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Opettajien mainitsemat syyt verkko-opettajaksi hakeutumiselle

- Oma kiinnostus uutta opetusmuotoa kohtaan
- Aikaisempi kokemus
- Kuuluu työtehtäviin / organisaation antama tehtävä
- Oma verkko-oppimisympäristöjen tutkimustyö
- Kehittyminen ammatillisesti opettajana
- Halu kehittää opetusta
- Mielenkiintoinen opetusaihe
- Vapaus ajasta ja paikasta – etätönn mahdollisuus
- Tilaustyö

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Opettajien käsitykset omista vahvuuksista verkko-opettajina

- Aikaisempi kouluttaja- ja opetuskokemus
- Opetustaito ja pedagoginen näkemys
- Oman alan asiantuntijuus
- Kokemus verkko-opetuksesta
- Atk-osaaminen
- Oma motivaatio ja innostus

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Verkko-opettajan taitoja

Sisällön tuottamisen taidot

Oppimisprosessin suunnittelutaidot verkko-oppimisympäristö huomioiden

Palautteen antamisen ja osaamisen arviointitaidot

Verkkokeskustelun hallinta- ja ohjaustaidot

Verkkotekniikan hallinta tai riittävä tuki lähellä

Anne Nevgi, Kasvatustieteen laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Verkko-opetuksen suunnittelu

- Pedagoginen suunnittelu
 - Verkkokurssin oppimateriaalin suunnittelu ja kirjoittaminen – oppimisprosessin huomioiminen, oma oppimiskäsitys
 - Verkkokurssin rakenteen suunnittelu (toteutus voi olla atk-alan ammattilaisen työtä)
- Didaktinen suunnittelu
 - Opetus (menetelmät) ja palautteet (oppimisen tuki)
- Arviointi ja arvostelu

Anne Nevgi, Kasvatustieteen laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Opetuksessa ja ohjauksessa tärkeää...

- Vuorovaikutteisuus – opettaja - opiskelijat
- Joustavuus - aikarajat
- Helppo saatavuus – avoimet ovet verkossa
- Itseluottamuksen kasvun tukeminen
- Opiskelun mielekkyyden kokemus

Anne Nevgi, Kasvatustieteen laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Oppimisen ohjaus rakennettava

- Kurssin rakenteisiin
 - Alkuun – oman oppimisen taitojen tunnistaminen
 - Prosessin yhteyteen – kasvaminen ja kehittyminen
 - Loppuun – reflektointi ja uudet näköalat
- Kurssin sisältöihin
 - Reflektointiin ohjaaminen
 - Linkit avun lähteisiin – helppo löydettävyys
 - Linkit oman oppimisen arviointiin - työkalut

Anne Nevgi, Kasvatustieteen laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Opiskelun ja oppimisen tuki

Sisältö

Opiskelutoiminnot

Tehokkaan oppimisen elementit verkko-opiskelussa.

Anne Nevgi, Kasvatustieteen laitos, Helsingin yliopisto

(Oliver, 1999: 212)
3.10.2001

Sisältö

- Verkkomateriaali vs. perinteinen materiaali
- Verkkomateriaalin rakenne
 - hierarkinen
 - verkkomainen
- Autenttiset esimerkit, todelliset kontekstit
- Simulaatiot
- Videot, äänitteet, multimedia
- **Sisältö on oppimisen resurssi ei oppimisen kohde!**

Anne Nevgi, Kasvatustieteen laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Sisältö

Ohjeita verkkomateriaalin kirjoittamiseen:

- Kirjoita tietylle kohderyhmälle – älä massalle
- Keskusteleva, lukijaystävällinen teksti
- Selkeä, oikea fonttikoko, korostukset, rivivälit yms.
- Tekstin pituus näyttöön sopivaa, tiiviys
- Otsikot – sisältöä eteenpäin vieviä, lukemaan houkuttavia
- Interaktiivisuus – oppimateriaaliin tehtäviä, jotka auttavat oppijoita pohtimaan ja sisäistämään opiskeltavia asioita

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Sisältö

Ohjeita verkkomateriaalin kirjoittamiseen:

- Oppimateriaalissa saa välittyä opettajan oma persoonallisuus ja tapa ohjata
- Uskalla siis olla oma itsesi – myös verkossa!

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Opiskelun ja oppimisen tuki

- Opettajan palautteet
 - Asialliset, kannustavat, nopeat
- Verko-oppimisympäristön tukijärjestelmät
 - opintoneuvonta, ohjeet, testit, opiskelutaito
- Linkit
 - Kirjastopalvelut
 - Tiedonhakupalvelut

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Opiskelun ja oppimisen tuki

- Oppimisprosessin seurannan ja itsearvioinnin mahdollistavat välineet
- Testit – millainen olen, miten voin kehittyä
- Oppimispäiväkirja – milloin ja miten toimii verkkokurssilla
- Opintokansiot – oppimisen prosessiajattelu

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

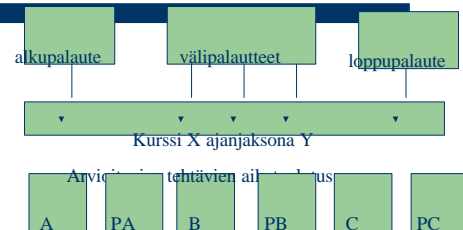
Opiskelu- toiminnot

- Aktivoivia ja oppimiseen sitouttavia
- Vastuu oppimisesta opiskelijoille
- Monipuolinen vuorovaikutus ja viestintä
- Ongelmaperustainen oppiminen
- Tutkiva oppiminen

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

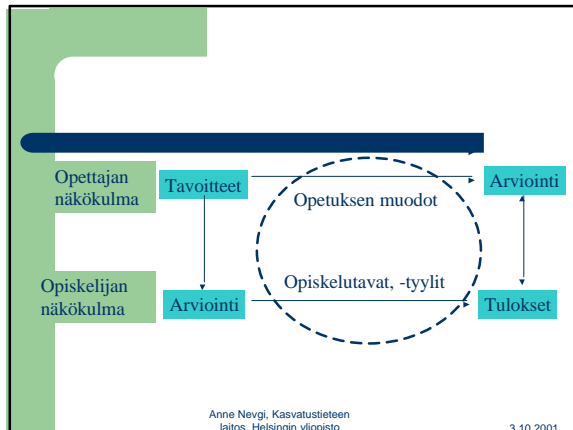
Arviointi verkko-opetuksessa

Palautteiden aikataulus

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Arvioinnin muotoja

- Vertaisarviointi
 - Palautetta opiskelijatovereilta tai kolleegoilta
- Itsearviointi
 - Opiskelijan oma arvio osaamisestaan

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Organisointi

- Kurssien aikataulut vs. aikatauluttomuus
- Joustavuutta sopivissa rajoissa
- Ajanhallinta – opettaja on "aina" verkossa
- Kirjoitettujen viestien määrä – työmäärä
- Sähköposti (henkilökohtaisuus) ja yleiset keskustelutalueet (avoimuus, yleisyys)
- Aloitus ja päätös – olet kurssin johtaja!

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Sosiaalinen ilmapiiri ja ryhmä

- Oppijoiden yksilöllinen huomiointi
- "Poissaolevien" opiskelijoiden huomaamisen vaikeus – miten auttaa passiivisia?
- Ryhmän ohjaaminen verkossa – parityöskentely, roolit, aktiivointi
- Ryhmän dynamiikka verkossa – ryhmän koko
- Erilaiset roolit

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Pedagogiikkaa ja aktiivointia

- Selkeät tavoitteet
- Opiskelijoiden oppimisprosessin aktiivointi
- Opetuskeskustelun ohjaus – välttä autoritaarista tyyliä
- Lyhyet ja rakenteeltaan selkeät tehtävät
- Hyvän palautteen tunnusmerkit (asiallisuus, yksilöllisyys, kannustavuus)

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Tekniikka haltuun

- Kirjallinen viestintä – lyhyet, ytimekkäät ja persoonalliset viestit
- Atk-osaaminen ja tekniset valmiudet
- Verkkokurssien teknisen toteutuksen ongelmat – kömpelöitä, hitaita, hankalia
- Käyttöliittymät - liikkuminen
- Oppimisolustat ja ohjelmat – oman ohjelman hallinta
- Opiskelijoille aikaa oppimisympäristöön tutustumiseen – ohjaus tuen lähteille

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Millaisia välineitä verkko-opettajana kehittymiselle?

- ope.fi –koulutukset /Opetusteknologiakeskus
<http://ok.helsinki.fi/>
- omaehtoinen opiskelu ja lukeminen
- kollegat ja lähellä oleva verkkopedagoginen tuki
- tutkiva opettaja – myös verkko-opetuksessa
- opettajan päiväkirja
- Zane Bergen ja Mauri Collinsin sivut - Emoderaattorit:
<http://www.emoderators.com/moderators.shtml>

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Lähteitä

- Berge, Z. L. 1995. The role of the online Instructor/Facilitator. *Educational Technology*, 35(1) 22-30.
- Berge, Z. L. 1999. Interaction in Post-secondary web-based learning. *Educational technology*, (January-February 1999), 5-11.
- Kiviniemi, K. 2000. Johdatus verkkopedagogiikkaan.
- Matikainen, J. & Manninen, J. (toim.) 2000. Aikuiskoulutus verkossa. Lahden tutkimus- ja koulutuskeskus.
- Simich-Dudgeon, C. 1998. Developing a college web-based course: lessons learned. *Distance Education*, 19(2). 337-357.

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001

Verkko-opetuksen monimuotoisuus

Läheisyys – Etäisyys
Yhteisöllisyys – Yksilöllisyys
Vuorovaikutteisuus – Vapaus ajasta ja paikasta

Anne Nevgi, Kasvatustieteen
laitos, Helsingin yliopisto

3.10.2001